

Vesilaitosyhdistys
Vattenverksföreningen VVY

STM:N VALMIUSSEMINAARI 27.5.2016

Häiriötilanteisiin varautuminen vesilaitoksilla

Riina Liikanen
Vesihuoltopoolin valmiuspäällikkö, TkT

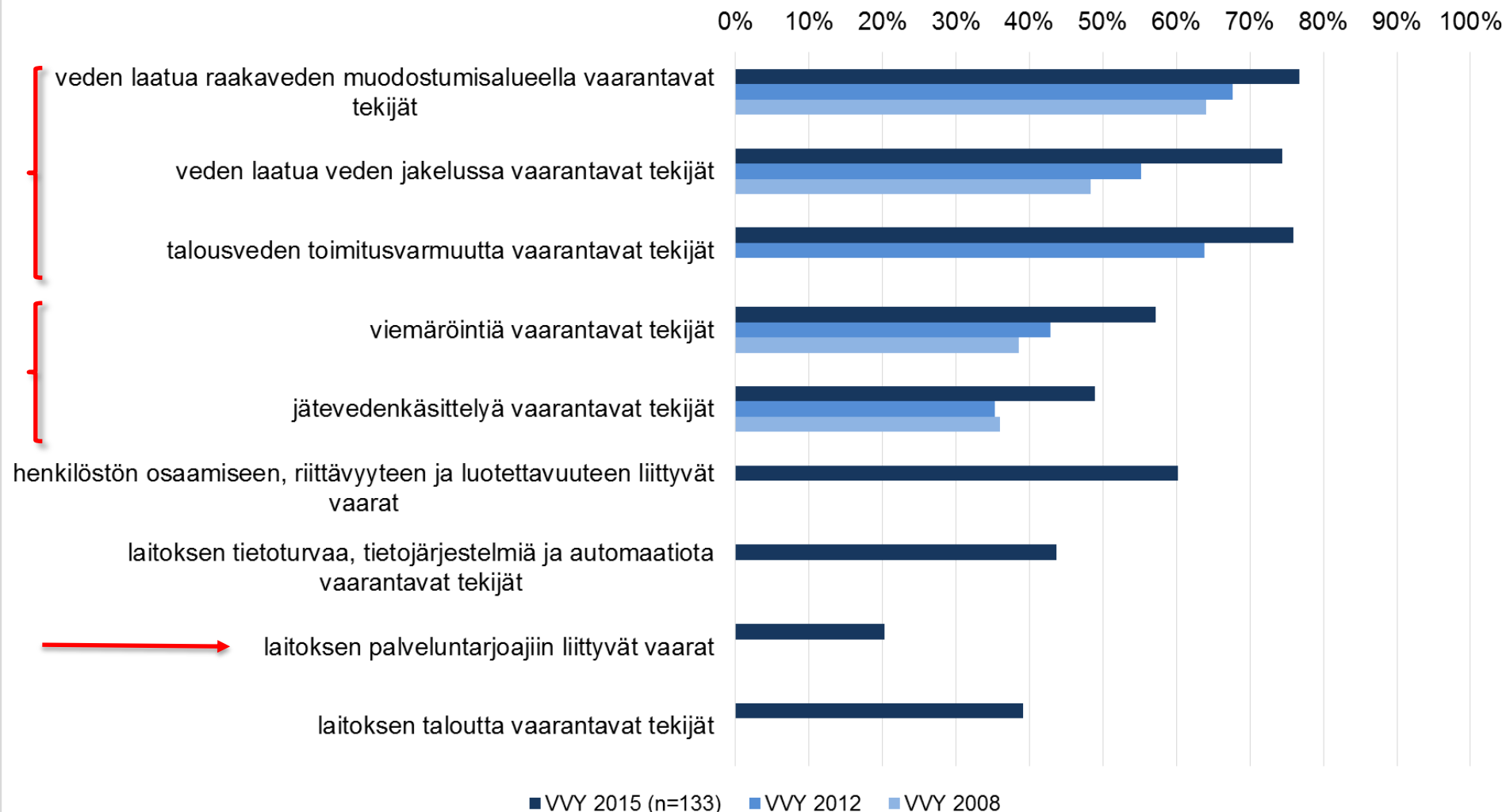
Vesihuoltolaitoksen jatkuvuudenhallinta

Valmius toimia

Häiriötilanteisiin
varautuminen

Vaarojen tunnistaminen,
riskinarviointi ja riskienhallinta

Miltä osin vesihuoltolaitoksella on systemaattisesti tunnistettu toimintaa vaarantavat tekijät?

Lähde: Vesihuoltolaitosten varautumiskysely 2008&2012&2015

STM:n WSP-työkalu

- WSP –talousveden laaturiskien hallinta
 - Kootaan työryhmä ja lähtöaineisto
 - Kuvataan vedenhankintaketju
 - Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi
 - Tarvittavien hallintakeinojen määrittäminen riskien vähentämiseksi, vaarojen poistamiseksi ja toiminnan turvaamiseksi
 - Laaditaan toimenpideohjelma puuttuvien ja tarvittavien hallintatoimenpiteiden käyttöönottamiseksi
 - Laaditaan ohjelma hallintakeinojen toimivuuden seurantaan
- <https://wspssp.fi>

Miten vaarojen tunnistus ja riskinarviointi ovat vaikuttaneet vesihuoltolaitoksen toimintaan?

Lähde: Vesihuoltolaitosten
varautumiskysely 2015

Valmius toimia

Häiriötilanteisiin
varautuminen

Vaarojen tunnistaminen,
riskinarviointi ja riskienhallinta

Vesihuoltolaki 15 a § (22.8.2014/681)

Vesihuoltolaitoksen palvelujen turvaaminen häiriötilanteissa

- Vesihuoltolaitos vastaa verkostoihinsa liitettyjen kiinteistöjen vesihuoltopalvelujen saatavuudesta häiriötilanteissa. Palvelujen turvaamiseksi laitoksen on oltava yhteistyössä muiden samaan verkostoon liitettyjen vesihuoltolaitosten, kunnan, kunnan valvontaviranomaisten, pelastusviranomaisten, sopimuskumppanien ja asiakkaiden kanssa.
- Vesihuoltolaitos laatii ja pitää ajan tasalla suunnitelman häiriötilanteisiin varautumisesta sekä ryhtyy suunnitelman perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin. Laitos toimittaa suunnitelman valvontaviranomaisille, pelastusviranomaiselle ja kunnalle.
- Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös laitosta, joka toimittaa vettä vesihuoltolaitokselle tai käsittelee vesihuoltolaitoksen jätevesiä.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perusteista, joiden mukaan vesihuoltolaitos suunnittelee varautumista häiriötilanteisiin.

HUOLTOVARMUUSORGANISAATIO

Vesihuoltopooli

Vesihuoltolaitoksen opas häiriötilanteisiin varautumiseen

Vesihuoltolaitoksen opas häiriötilanteisiin varutumiseen

- Oppaalla pyritään tukemaan käytännönläheisesti vesihuoltolaitosten varautumista (mm. varautumissuunnitelman sisällysluettelorunko ja esimerkkejä häiriötilanteiden toimintakorteista).
- Oppaan avulla vesihuoltolaitokset myös täyttävät vesihuoltolain ja muiden säädösten velvoitteet varautumisen suhteen.
- Opashanke oli vesihuoltopoolin koordinoima ja Huoltovarmuuskeskus, maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö ja Vesihuoltolaitosten kehittämisrahasto rahoittivat hanketta.
- Oppaan kirjoitustyöstä ja varautumisen yleisten hyvien käytäntöjen sisällyttämisestä oppaaseen vastasi Tmi Jaakko Pekki. Opas toteutettiin vesihuoltolaitosten varautumiseen liittyvien toimijoiden edustajista koostuvan ohjausryhmän ohjauksessa.
- www.vvy.fi/vesihuoltopooli/varautumisopas

Varautumisen perusta

Jaakko Pekki

Varautumisen kokonaisuus, varautumissuunnitelman sisältörunko

MODUULI 1 Jatkuvuudenhallinnan johtaminen	MODUULI 2 Toimintavarmuuden kehittäminen	MODUULI 3 Häiriö- ja kriisisuunnittelu	MODUULI 4 Häiriönhallinta ja kriisijohtaminen
 Perusteet, ohjeistus, vastuut	 Toimintavarmuuden periaatteet / prosessi	 Suunnitelmat ja toimintamallit	 Tilannekuva ja tilannetietoisuus
 Organisointi, resursointi, osaaminen	 Sisällyttäminen TTS-prosessiin	 Johtamisen edellytykset	 Reagointi ja hälyttäminen
 Nykytilan arviointi	 Avaintoimintojen tunnistus, priorisointi	 Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö	 Kriisijohtaminen
 Johdon tahtotilan määrittäminen	 Riskiarviointi ja riskienhallinta	 Varautuminen poikkeusoloihin	 Operatiivinen toiminta häiriötilanteessa
 Kehittämisen polun rakentaminen	 Sopimuskumppanien jatkuvuudenhallinta	 Perehdyttäminen ja täytäntöönpano	 Tiedottaminen ja kriisiviestintä
 Seuranta ja ohjaus	 Keskeiset ja kriittiset asiakkaat	 Koulutus ja harjoittelu	 Toipuminen ja arviointi

 Kriittinen osakokonaisuus varautumisen suunnittelussa

 Tärkeä osakokonaisuus varautumisen suunnittelussa

 Suosittelava osakokonaisuus varautumisen suunnittelussa

Jaakko Pekki

Vesilaitosyhdistys
Vattenverksförningen VVY

Varautumisen prosessi – Jatkuvuudenhallinnan kehittäminen

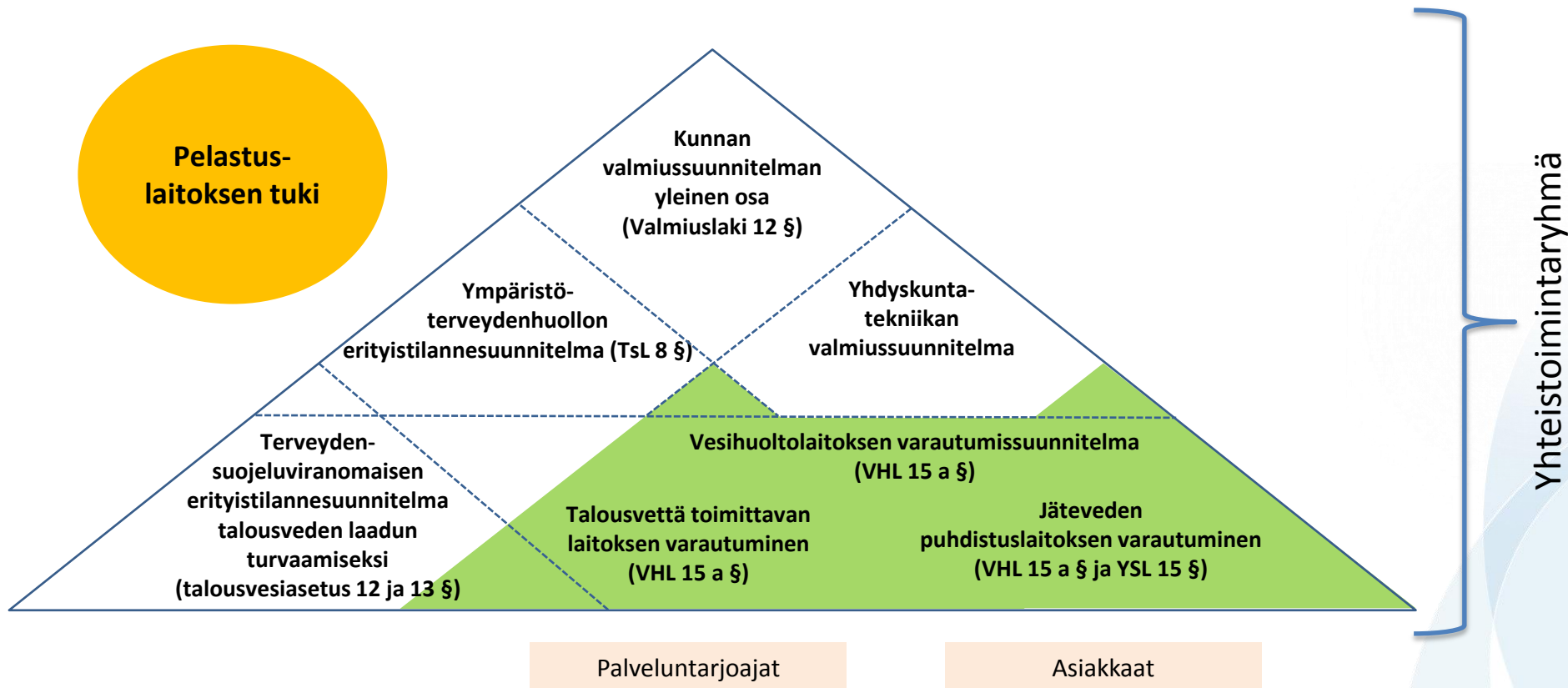

Jaakko Pekki

Vesilaitosyhdistys
Vattenverksförningen VVY

Yhteensovittaminen ja yhteistoiminta

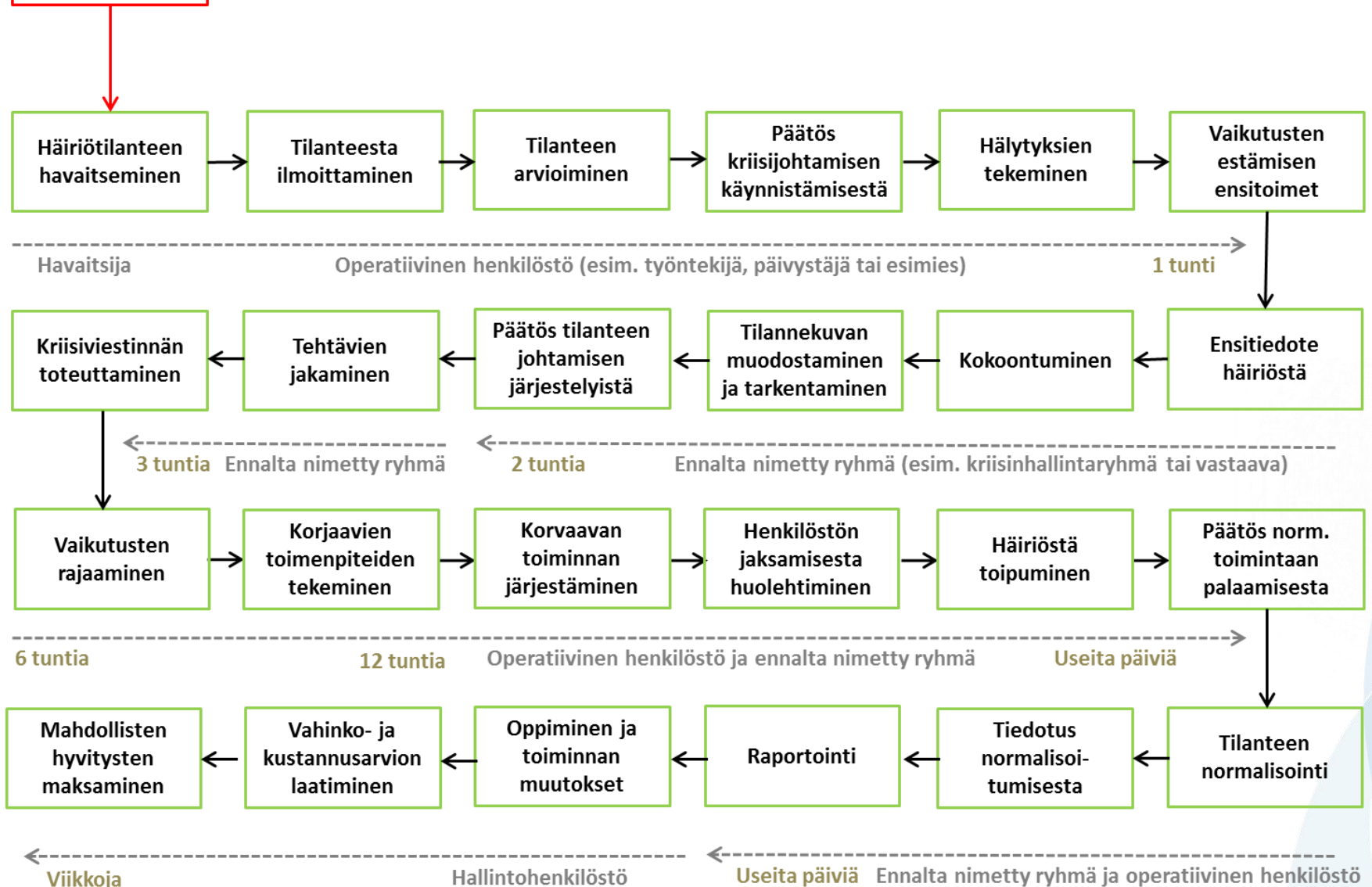
Palveluntuottajien huomiointi osana varautumista

Jaakko Pekki

Häiriötilanne syntyy

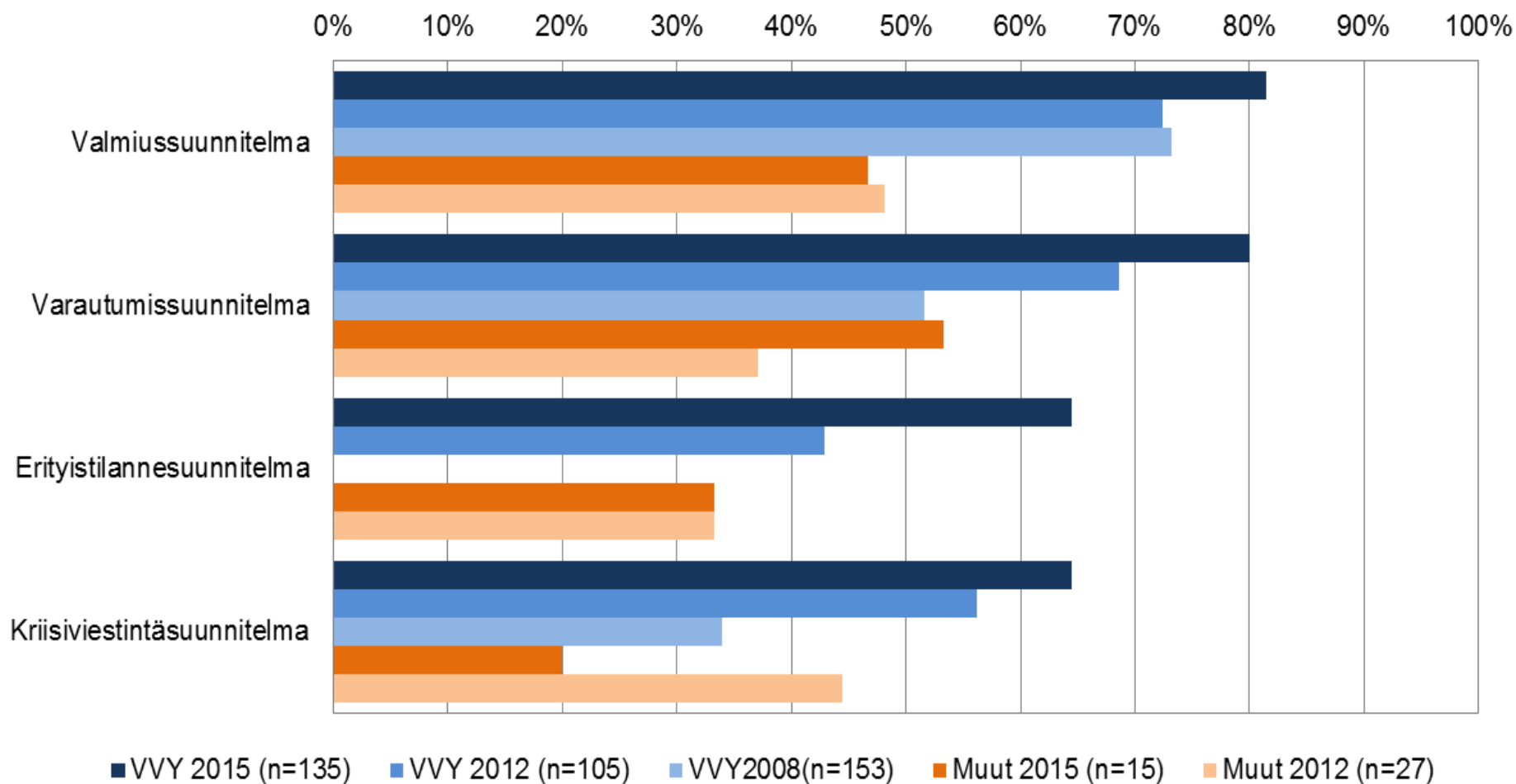
Jaakko Pekki

Varautumisoppaan toimintakorttimallit häiriötilanteisiin

- Yleinen malli
 - Mikrobiologinen saastuminen
 - Kemiallinen saastuminen
 - Vesijohdon putkirikko
 - Haitallinen aine viemärissä
 - Ylivuoto
 - Viemäritulva
-
- Mallipohjat sähköisesti Excel-taulukoina

Millaisin suunnitelmallisin keinoin vesihuoltolaitoksella on varauduttu häiriöihin?

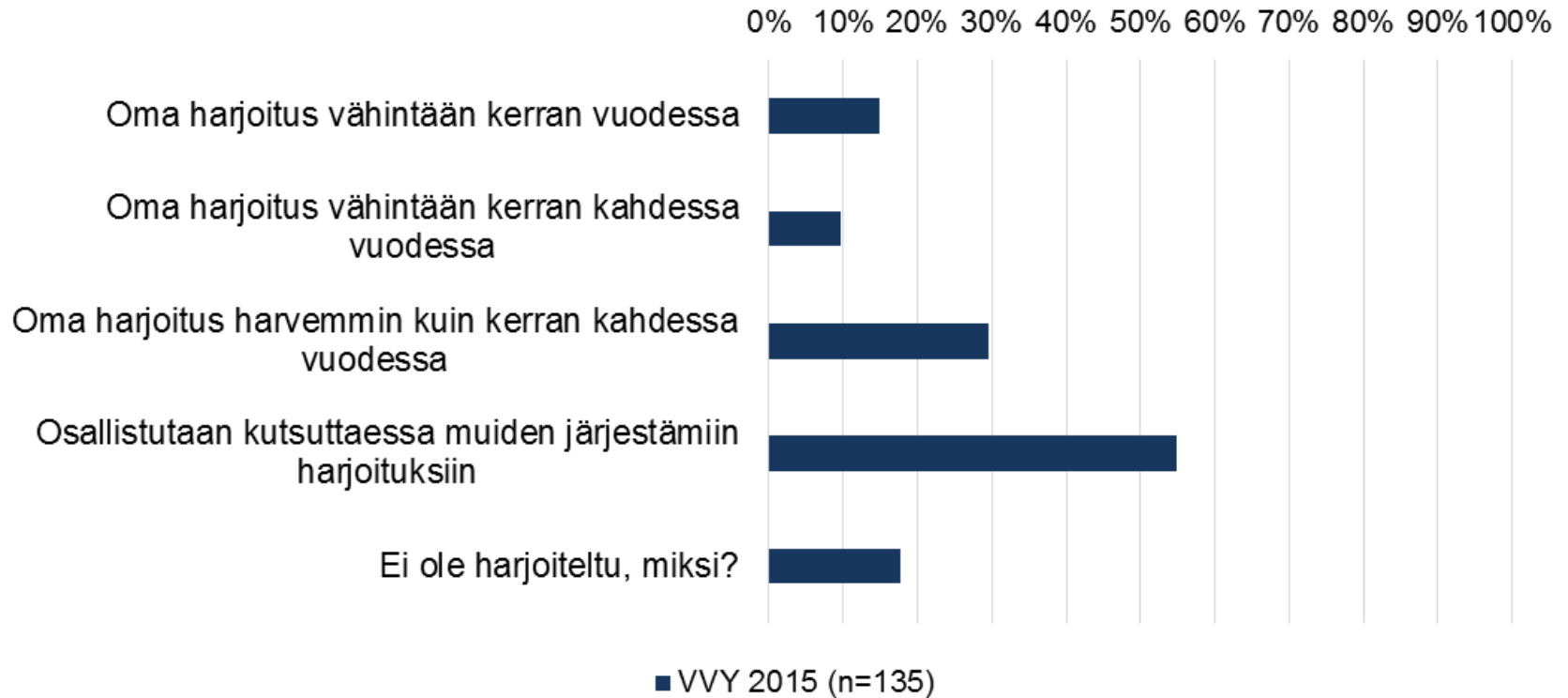
Lähde: Vesihuoltolaitosten
varautumiskysely 2008&2012&2015

Valmius toimia

Häiriötilanteisiin
varautuminen

Vaarojen tunnistaminen,
riskinarviointi ja riskienhallinta

Miten vesihuoltolaitoksella harjoitellaan häiriötilannetoimintaa?

Lähde: Vesihuoltolaitosten
varautumiskysely 2015

HUOLTOVARMUUSORGANISAATIO

Vesihuoltopooli

Vesihuollon häiriötilanne- ja valmiusharjoitusten järjestäminen

Harjoitusopas

- Harjoittelu on tehokas, käytännönläheinen ja usein ainoa keino testata ja kehittää vesihuoltolaitoksen toimintoja ja toimintaa erilaisissa häiriötilanteissa.
- Harjoittelu on myös hyvä tapa kehittää yhteistoimintaa eri tahojen kanssa.
- Oppaassa on esitelty kolme tavallisinta harjoitustyyppiä: työpöytäharjoitus, toiminnallinen harjoitus sekä pelitoiminnallinen harjoitus ja lueteltu esimerkkejä vesihuollon harjoituksista eri harjoitustyypeillä.
- Oppaassa olevat viisi esimerkkiä harjoituksen totutus suunnitelmasta voi ladata oman harjoituksen suunnittelun pohjaksi.
- www.vvy.fi/vesihuoltopooli/harjoitusopas

Lisätietoja:

Ratamestarinkatu 7 B
00520 HELSINKI

Puhelin 09 868 9010
Sähköposti vvy@vvy.fi
www.vvy.fi